1

Historya

Nie-podobizny!

E-g-i-p-t

Egipt starożytny

Menes, miasto: Memfis.

królowie zwani faraonami.

Pomniki, piramidy.

(Chufu, Chafra, Menkera).

Bóg: Ozyrys. Kapłani

Dziedziczni.

Egipt średniowieczny.

stolica: Theby. 12 Dynastya.

Uzortazen i Amenemhat

możni królowie. Regulują

Nil, Sztuczne jez. Meris (Am. III)

Nomarchowie, władcy możni.

Hyksosi. Królowie górn.

Egiptu wypędzają Hyksosów.

Nowożytny Egipt.

Wojskowość. (Dynastya 18, 19, 20)

Używają wozów wojennych.
Odzyskano Etyopię. —
Tutmes I i III. zajęli Syryę.
Chetytowie odzyskują półn.
Syryę. Ramses II panował
1.300 przed Chr. lat 67. — nabył wielk. sławy
1160–1060 przed Chr. Ramses III – XII. (20 dynastya)
Budowa świątyń, sztuki, —
Amon-Ra. Świątynie wiel-
kie (dziś: Luksor, Karnak)
Obeliski. Pylony. (podw. wielk.).
Kwitła: matematyka, me-
dycyna.
Upadek now. państwa:
" Znaczenie Kapłanów, —
" Arcykapłan królem, —
" Państwo Kapłańskie w Etyopii,
" Żołdacy obcy —
(Dynastya 19)
" Wodzowie Królami. —

Egipt pod panowaniem

Etyopów i Assyryjczyków:

Drobne państewka: (Wodrowe)

Wojny nieszczyminne: —

Królowie-Kapłani (z Napata)

zdobywają Egipt. 800 r. przed

Assarhaddon król Chr.

assyryjski zdobywa Egipt. 671 pr. Chr.

Restauracya: (Dynastya 26.)

Psametich, zrzucił

jarzmo obce, zjednoczył 645 przed Ch.

Egipt. — Necho, (syn Psamet.)

poniósł klęskę pod Karchemysz, 604 r.

od Nebukadnezara,

(Opłynięcie Afryki).

Amasis. Stosunki z Grekami

Najazd Persów. — 525 r.

przed Chr.

Chaldeja. (stara)

stolica: Babilon.
Cywilizacya wyższa. – Budo-
wle peglane. – Astrono-
mowie i Astrologowie.
Bogowie: Anu, Bel, Ea.

Assyrya.

stolica: Niniwa. –
Mieli charakter wojowniczy.
1100 r. Tiglat-Pilezar I.
VIII w. ~~ot~~ Zdobywcy wielcy.
„Wielka monarchia."
722 r.-705. Sargon.
Potęga doszła do szczytu. –
Armia wykształcona. –
Rzeźby. – Pałace królów. –
668–626 r. Assurbanipal, literat,
Upadek państwa. –

Najazd Scytów. –
Nabopolassar i król
Medów, zburzyli Niniwę 605 r.
(Sardanapal spalił się
wraz ze skarbami).

Chaldeja (nowa)

Nebukadnezar – zdobył (604–562)
Jerozolimę – i zburzył 586 r.
świątynię. Organizator.
Ogrody wiszące. –
Otoczył murami Babilon,
kanały kazał kopać.
Handel morski i lądowy.
Upadek Chaldei.
Cyrus król Persów zdobył
Chaldeję

Syrya.

Ludy semickie. —

Izraelici. Fenicyanie.

Chetytowie. Filistyni.

1) Izraelici: sławni czcią jednego Boga.

2) Fenicyanie. sławni handlem, przemysłem, (bóg: Baal)., rządy arystokratyczne. stolica: Sydon, i Tyr. ~~Han~~ Przemysł: „Wzory z Egiptu i Chaldei".

Kolonie Fenickie:

Na Cyprze (miedź)

" Tasos (złoto)

W połdn. Hiszpanii (srebro).

" półn. Afryce.

Kartagina wzięła opiekę nad Kolonjami.

Zabytki znajdują się:
Na Cyprze, Malcie i w Afryce.
Fenicyanie wynaleźli
pismo głoskowe,
byli krzewicielami
cywilizacyi wschodniej
na zachodzie.

Aryowie.

Oddawali się pasterstwu i
hodowli bydła. —
Związek rodowy; —
Aryowie rozdzielili się około 2000 r.
jedni wkroczyli do Indyi.
Walka z krajowcami. —
Po paru wiekach owładnęli ~~krajem~~ Pendżabem.
Język martwy: t. z. sanskrycki.
Święte księgi indyjskie:
Weda (Rigweda).

Wojny bohaterów.

Epopeje indyjskie:
1) Mahabarata (w. Pandu-Kuru)
2) Ramajana (Ram,)

Kasty indyjskie:
1) Brahmanowie
2) Kszatrya
3) Wajsya
} aryjskie go pochodzenia.
4) Sudra (kasta nieczysta).

Bóg: Brahman, nosobie, nie modlitwy.

Prawa Manu (przepisy Brahmanów).

VI w. prz. Chr. Budda. (reformator buddaizmu. (nirwana, nicość) – Tripitaka – księgi buddystów. –

Bóstwa: Wisznu, Siwa, Brahma (nad Gangesem), (w Dekanie)

trimurti

Buddaizm w Tybecie, Chinach, Japonii: —

Iran.

wyżyna, środek pustynia piaszczysta; turańskie ludy koczownicze. —

Mazdeizm (nauka Zoroastra). żył między 1000–700 przed Chr.

Ahuramazda bóg (Ormuzd)
Ahriman, bóg złego,
(Angromajnyus).
Bogi abstrakcyjne: t. j. niewidomy, myślowy.
Awesta, (język martwy: Zend).
Firdusi, poeta nowoperski spisał podania i pieśni, 1000 r. po Chr.
W poemacie Szach-Nameh

państwo Króla Gustaspa.

Medya.

Magowie, stan kapłański;
wzory organizacyi z Assyr.
(Dejokes, król medyjski;
zbudował Ekbatanę),
(626–584 r. Kyaksares, zbudził
(605.) z Nabopolassarem Niniwę,

Giges, Aliates i syn Krezus
królowie Lidyi. Świątynia Artemis w Efezie.
Pasargowie, Achemenes.

Rysunki (9–11 Niedziela).
Gimnastyka (5–6 wtr. i sob.)
Śpiew (~~3-4~~ środa, 3-4 ~~[illegible]~~ sobota)

Grecy.

Wzrost miast jońskich.

Związek " "

Milet, Fokeja, Efesos, Kolofon
zakładają kolonie.

Kwitnie literatura (epos).
" sztuka

Filozofia.

arystokracya,
timokracya,
rządy tyranów,
demokracya,
ochlokracya,
oligarchia,
} rządy polityczne

Podbój miast jońskich

Zakładanie kolonij

(z pow. zaburz. polit. lub z pow. zmnożenia się ludności)

Sposób zakładania kolonij;
(pod kierownikiem)
Zawisłość kolonij tylko religijna nie polityczna;
Kolonie: 1) Wybrzeże morza Śródziem.
W kraju Scytów (Jończycy)
W Afryce }
W Sycylii } Dorowie (Syrakuzy)
W Galii, (Jończycy Ayar)
We Włoszech południowych
(Sybaris, Kroton,)
Prawodawcy: Zaleukos (Lokry zachod.)
Charondas (Katana Sycylia)
Tyran Falaris.

ἢ εὖ ποιεῖν τοὺς ἀνθρώπους.

οὐδέν ὄφελος ἐστι τινός —
na nic się nie zda.

Rozdział XII

πέχος 3. ściany,
ὁμοίως, podobnie
πόῤῥω, daleko od czego.

Tłumaczenie.

Τίμα τοὺς γονέας καὶ εὐεργέτει τοὺς φίλους. — Οἱ τοὺς ἰδιώτας διδάσκοντες αὐτοὺς μόνους ὀνίνασιν; ἀλλ' εἴ τις τοὺς τοῦ πλήθους κρατοῦντας πρὸς ἀρετὴν τρέψειεν μέγα ἂν ὀνήσειεν ἀμφοτέρους. — Πῶς χρὴ ἀγαπᾶν τούτους οἳ τοὺς μὲν εὐεργετήσαντας τιμωροῦνται, τοὺς δὲ κακῶς ποιοῦντας ἐπιφανῶς κολακεύουσι; Ῥᾷόν ἐστι κακὰ

7=3

ἐπεὶ δῆ (coni. aor. pass.)
ἠδικῆσθαι (inf. aor pass.) od
ἀδικέομαι, być pokrzywdzonym
μέντοι, zaiste, pewnie,
σύνοιδα ἐμαυτῷ, poczuwam się
do tego,
δίκην τινὶ ἐπιτίθημι,
ukarać kogo;

Rozdział XI

ὥρα ἐστί — czas potemu jest,
καθεύδω, być uśpionym,
ἀμελέω, nie troszczyć się,
ἕως, tak długo — jak,
μένω, pozostać,
σκεπτέον, potrzeba
ἀσφαλέστατα, najbezpieczniej,
τὰ ἐπιτήδεια, żywność,
ὁ ἰδιώτης, szeregowiec,

Rozdział IX.

συνάγω, zwoływać,
προσέρχομαι, przychodzić, przybywać do kogo
ὁ βουλόμενος, ten, kto chce,
δῆλον, oczywiście,
οὐκ ἔτι, już dłużej nie,
στρατεύω, służyć wojskowo,
γέ (enkl.) właśnie,
συνέπομαι, iść razem z kim,
μισθοδότης, płacący żołd.

Rozdział X

οἶδα (wiem) zob. gr.
ὥστε, tak, iż, dlatego, też,
~~σύνοιδα, mam to przeświadczenie~~
ψεύδω, uczynić komu zarzut,
δέδια δέδοικα } boję się (od δείδω)

Tłómaczenie.

„Żołnierze! rzecz oczywista, że sprawa Cy. jest w takim sto-sunku do nas, jak nas do niej. Już bowiem my nie jesteśmy jego żołnierzami, skoro nie chcemy iść ~~z~~ z nim ani on nie jest ~~nas~~ płacącym nam żołd. Wiem zaś, że on sądzi, że jest przez ~~nas~~ nas pokrzywdzony, dlatego też nie chce pójść ~~do niego~~ na jego wezwanie, a najbardziej ~~się~~ wstydzi się, czem go we wszystkiem okłamał, a potem także z obawy aby mnie nie pochwycił i nie ukarał, zatem w czem tyczy się odemnie pokrzywdzonym.

czyć, aby nie tracić nadziei, albo wiem oni powrócą do pierwotnego porządku. ———

1) W pyt. zależnym – (εἰ (εἰ μή)) stawia się opt. albo indic. Ind. jeżeli w zd. gł. jest czas główny, a inn

2) W pyt. niezależnych .. ἆρα (ἆρ᾽ οὐ) – indic. albo conj.

3) ἄν. z conj. Xavery [illegible]

a) W zdaniach warunk. (ἐάν)
b) " czasowych (ὅταν)
c) " względnych (ὅσος – ὁπόσος, ὅς ἄν)

4) ὡς = jak = ut,
ὡς = że = ὅτι = quod
ὡς = aby = ἵνα = ὅπως.
ὡς = do = przy os. (ὡς βασιλέα) do
ὡς = skoro = (ut vidi).

§ 7. 8. 9.

zarazem z wami byłbym sza-
nowany, gdziekolwiek bym
był, bez was zaś nie był-
bym zdolny ani przyjacie-
lowi pomagać, ani nieprzyja-
ciela odpierać. Bądźcie
przekonani, że pójdę tam, gdzie
i wy. —

Z (8-9)

Tak rzekł: żołnierze zaś jego
i innych strategów usłyszawszy to
pochwalili; Od Ksenia i Pasiona
więcej niż 2000 wziąwszy broń i ju-
ki stanęli obozem przy Klearchu. Cyrus
zakłopotany tem i zasmucony przy-
woływał Klearcha, ale ten nie chciał
przyjść, lecz bez wiedzy żołnierzy posła-
ł do niego posłańca i kazał mu ozna-

εἱλόμην = aor. od αἱρέω (wybieram)
ὅ,τι ἂν δέῃ ... to, coby było
potrzeba

6-[5] Tłómaczenie.

5 Czy sobie dobrze postępię, tego
niewiem, ale jednak wolę
was i z wami zniosę, coby tylko
będzie potrzeba. – Nikt nigdy
nie powie tego, że ja poprowadziwszy Hel. na Barb. zdradziwszy Hell. wybrałem przyjaźń
barbarzyńców, lecz jeśli wy
nie chcecie za mną iść, ja
z wami pójdę i będę postępował, gdzie tylko będzie potrzebnym. – Sądzę bowiem, że wy
jesteście dla mnie ojczyzną,
przyjaciółmi i towarzyszami,

ψεύδομαι, uczynić [illegible],
αἱρέω τινά, woleć...

I (grave!)

1) W zdaniach głównych, których się μή przy imp. i przy coni., jeżeli ten zastępuje imp.

2) W zdaniach zależnych: (μή)
a) przeczenie w zd. warunkowych (εἰ μή)
b) w zd. zamiarowych (ἵνα μή, ὅπως μή, ὡς μή)
c) przy inf.
(W innym razie οὐ) (οὐ ποιεῖ)

II

1) μετά cum gen. = σύν cum dat.
2) μετά cum acc. = post (po)

III ἤ...ἤ = aut — aut

IV

πείθομαι = albo od πάσχω
" " πείθομαι

ἔχρεσι = od φημί (mówić)

13/10. 92

Wojsko greckie buntuje się.

4. ἐξελαύνω, ciągnąć, wyruszać,

ἀφαιρέω τινά τι, wydzieram komuś coś,

ἐνοικῶν, mieszkaniec,

..εἴ τι δέοιτο.. gdyby czego po..

(rządzi gen., nij.=acc.) trzebować,

πορεύομαι, wyruszyć,

ὠφελοίην = opt. zal. od ἵνα,

πάσχω εὖ ὑπό τινος... do..

znawać dobrodz. od kogoś

..ἀντὶ τούτων, ἃ = ἀνθ᾽ ὧν

tzw. attractia (wiązanie najb.)

5. συμπορεύομαι, ciągnąć

razem z kim

ἡ ἀνάγκη, konieczność,

Salawa 15 ct.
Bąkowski 30
45 ct.

Lassoń 20 ct.

45 ~~20~~
45
65.

ziemniaki — mamy
masło — 10 ct.
chleb — !!!!! (Kościółek)

Janik za pism — 150.

1 fl.

75. 3
45 1
60

Murzyn-brat

Graeca.

Fr. Naverstan